

<3kotikunta

kaikille
hyvä

Kaikille
hyvä

KUNTA

TEHDÄÄN YHDESSÄ

TEHDÄÄN
YHDESSÄ

#kokoomus

ESIPUHE

KOKOOMUSLAINEN VISIO MAAKUNTA- UUDISTUKSEN JÄLKEISESTÄ KUNNASTA

MAAKUNTAUUDISTUS, ja siihen liittyvä sosiaali- ja terveystalvövelöjen siirto kunnilta maakuntien hoidettavaksi muuttaa kuntien tehtäväkenttää merkittävästi. Muutos itsessään on iso, hallinnollisesti jopa historiallisen suuri. Uudistus tehdään, jotta pystymme tarjoamaan suomalaisille palveluita tasapuolisesti tulevaisuudessakin. Teemme sen päättäväisesti, vastuullisesti ja pitäen ihmisten arkipäivään vaikuttavista asioista huolta.

SUOMALAINEN KOTIKUNTA on yhteisö, joka takaa jäsenilleen sujuvan arjen, turvallisen ympäristön ja tulevaisuuden täynnä mahdollisuuksia. Uudistuksen jälkeen kunnista tulee korostetusti koulutuksen, kulttuurin, liikuntapalveluiden, hyvinvoinnin ja elinvoiman keskuksia. Tärkeitä kysymyksiä ovat myös esimerkiksi: Mitkä ovat uuden kunnan elinkeinopoliittiset tehtävät? Miten kunta houkuttelee ja palvelee työpaikkoja ja hyvinvointia luovia yrityksiä? Miten päättäjien ja henkilöstön rooli muuttuvat?

KOKOOMUKSEN AATE on yhdistelmä vastuuta, välittämistä, yksilönvapautta ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Me haluamme tukea yhteisöllisyyttä ja pitää huolta niistä, jotka eivät muuten pärjää. Nämä ovat aitoja suomalaisia perusarvoja, ne korostuvat tulevaisuuden kunnis-

sa ja antavat hyvät edellytykset ryhtyä yhdessä pohtimaan millaisen kunnan haluamme itsellemme, lapsillemme ja tuleville sukupolville rakentaa.

IHMISTEN KUUNTELEMINEN on meille tapa toimia, periaate, josta emme luovu. Lähdemme näihin kuntavaaleihin korvat enemmän auki kuin koskaan aiemmin. Olemme keränneet koko syksyn ajan eri puolilla Suomea ihmisten näkemyksiä ja ajatuksia kuntanäkemyksemme pohjaksi. Kysely on yhä auki osoitteessa www.kaikillehyva.fi

AINEISTOA on kertynyt paljon ja kyselyiden kautta olemme tavoittaneet kasvokkain tai sähköisesti viisinumeroisen määrän suomalaisia. Näiden kyselyistä saamiemme evästeiden pohjalta lähdemme kokoamaan kuntavaaliohjelmaamme keväälle 2017. Esittelemme kyselyistä nousseet neljä päätavoitettamme jäljempänä tässä paperissa.

KIITOKSET KAIKILLE näkemyksiään esittäneille. Toivottavasti mahdollisimman moni teistä löytää ja tunnistaa omia ajatuksiaan tästä ohjelmasta.

JOHDANTO

UUSI KUNTA TEHDÄÄN NYT - KUNTIEN MUUTTUVA ROOLI

KUNTIEN ROOLI muuttuu vuoden 2019 alussa, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen siirtyy kunnilta maakunnille. Nyt valittavien kuntapäättäjien tehtäväksi jää varmistaa hyvien palveluiden kattava saatavuus ennen tehtävien siirtymistä maakunnille.

Tulevaisuuden kunnat ovat sivistyksen, elinvoiman, yrittäjyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistäjiä. Niiden tehtävä on siis huolehtia lastemme tulevaisuudesta: varhaiskasvatuksesta eli päivähoitosta, perusopetuksesta, edellytyksistä työpaikkojen luomiseen ja suomalaisten hyvinvoinnista. Elinvoimaiset kunnat houkuttelevat kaikenikäisiä asukkaita ja yrityksiä.

TULEVAISUUDESSA KUNTIA johdetaan ja kehitetään yhdessä eri toimijoiden kesken. Kunta on jatkossakin ihmisten lähin hallinnollinen yhteisö ja myös suomalaisten kannalta läheisin toimija verotusoikeutensa, itsehallintonsa ja yleisen toimivaltansa kautta.

Kaupunkiseudut ja maakuntakeskukset määrittelevät pitkälti Suomen menestymisen ja suomalaisten tulevaisuuden. Kaupunkeja ja maaseutua ei kuitenkaan pidä asettaa vastakkain. Uskomme, että kaikkialla Suomessa on omat vahvuutensa, joihin alueellinen elinvoima voi perustua. Kuntavaalitavoitteemme ovat valtakunnallisia ja niitä konkretisoidaan kuntatasolla.

Kokoomus ottaa huomioon erilaiset ja erikokoiset kunnat vahvan valtakunnallisen vaikuttajaverkostomme myötä. Huomioimme

myös kuntien ja kaupunkien toisistaan poikkeavat kielelliset tarpeet. Kysymys on viime kädessä paikallisesta itsehallinnosta ja lähidemokratiasta.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN siirtyminen maakuntiin vapauttaa kunnissa voimavaroja uuden kehittämiseen. Valtaa ja vastuuta annetaan yhä enemmän kuntalaisille ja paikallisista asioista päätetään yhdessä kuntalaisten kanssa. Myös lasten ja nuorten osallisuusmahdollisuuksia kehitetään. Kunnissa kasvaa aktiivisia kansalaisia. Tavoitteena on luoda viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö jokaiselle kuntalaiselle.

KUNTA ON KETTERÄ MAHDOLLISTAJA - TARVITAAN AJATTELUTAVAN MUUTOSTA

JOKAINEN KUNNAN TYÖNTEKIJÄ on palveluammattissa. Kun perhe rakentaa omakotitaloa, heidän on saatava ripeästi rakennusluvat kuntoon. Kun yrittäjä haluaa laajentaa toimintaansa ja investoida kuntaan, kaavamuutokset ja lupa-asiat hoidetaan joustavasti, jotta työ pääsee nopeasti käyntiin. Kun kuntalaiset haluavat järjestää vapaaehtoisesti hyväntekeväisyyskonsertin, kunnan työntekijät neuvovat ja auttavat lupien saamisessa kuntoon.

Kuntia johdetaan kokonaisuutena ja poikkihallinnollisesti. Kuntastrategiat valmistellaan poliittisten päättäjien, kunnan työntekijöiden, yrittäjien, kolmannen sektorin ja asukkaiden yhteistyönä.

UUSI KUNTA ON KETTERÄ MAHDOLLISTAJA

Kunnan toimijoille annetaan yhteistä vastuuta ja vapautta kehittää kunnasta paras mahdollinen. Luottamushenkilötkään eivät ole vain päätöksentekijöitä, vaan heidän roolinsa tulee korostumaan entistä enemmän oman kuntansa kehittäjinä, markkinoijina ja erilaisten verkostojen vetäjinä.

KUNNAT ERILAISTUVAT ja saavat luvan tehdä asioita parhaaksi kokemallaan tavalla. Otetaan mahdollisuuksien luominen kokoomuslaisen kuntapolitiikan johtotähdeksi. Vapaus, vastuu ja toisista välittäminen kulkevat käsi kädessä. Kieltojen sijasta meidän pitää mahdollistaa, kannustaa ja uskaltaa kokeilla sekä luottaa kuntalaisten ja kunnan päättäjien kykyyn tehdä parhaat ratkaisut omassa kunnassaan.

Vapaakuntakokeilu tulee ottaa laajasti käyttöön. Tällä tarkoitetaan toimintatapaa, jossa kunnille asetetaan selkeät tavoitteet palvelutuotannolle, mutta kunta saa itse päättää miten palvelunsa järjestää. Peruslähtökohtana on, että meillä on hyvin erilaisia kuntia, joissa myös ratkaisut hyvän elämän rakentamiseksi ovat erilaisia. Kuntien normitalkoilla kuntalaisille ja kuntien päättäjille annetaan lisää vapautta toteuttaa asioita, järjestää palveluita ja tehdä paikallisia päätöksiä. Tapa, joka toimii yhdessä kunnassa, ei välttämättä toimi muualla.

UUSI KUNTA on ketterä mahdollistaja ja entistä kiinnostuneempi kuntalaisista, kumppaneista ja verkostoista. Yksikään kunta ei menesty yksin. Kunta tulee olemaan jatkossa vahvempi palveluiden kehittäjä, alusta erilaisille toimijoille ja kumppanuuksille.

Suomalaisten unelmat liittyvät usein kotiin, perheeseen, koulu-

tukseen, työhön ja yrittäjyyteen. Kunta on paikka, jossa nämä unelmat tehdään mahdollisiksi.

VAHVA TALOUS TURVAA PALVELUT MYÖS TULEVAISUUDESSA – EI VERONKOROTUKSILLE

TULEVA MAAKUNTAUUDISTUS ei suoraan vaikuta kuntien talouteen tai taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Kuntien käyttömenoista siirtyy sosiaali- ja terveystalouden myötä maakuntiin keskimäärin noin puolet, mutta samalla sinne siirtyy vastaava osuus kuntien tuloistakin.

Sen sijaan kuntatalous voi muuttua uudistuksen yhteydessä merkittävästi nykyistä ennakoitavammaksi. Menopuolen epävarmuudet ja yllätyksellisyys ovat liittyneet useissa kunnissa juuri maakunnille siirtyviin sote-palveluihin. Jatkossa tähän liittyvää epävarmuutta ei enää kuntataloudessa ole.

Vain terve kuntatalous mahdollistaa hyvät palvelut. Kokoomus haluaa tasapainottaa menot ja tulot. Eri kunnissa se tapahtuu eri tavalla. Monet hyvät käytännöt odottavat toimeenpanoa. Tolkkaa tarvitaan, menokuri on välttämätöntä. Tulosvastuuta pitää lisätä ja fiksusta veronmaksajien rahojen käytöstä palkita.

Veronkiristysä tarjotaan helposti ratkaisuksi kuntataloudenkin haasteisiin. Kokoomus ei kannata veronkorotuksia. Työn verotuksen kiristymistä pitää hillitä osaltaan myös kunnissa.

TAVOITE 1

TULEVAISUUDEN KOULUTUS TEHDÄÄN KUNNISSA

SUOMEN VAHVUUS on osaava ja koulutettu kansa. Päätökset koulutuksen ja sivistyksen pohjasta tehdään kunnissa, lähellä kuntalaisia.

Kokoomus pitää laadun käsitettä esillä sivistyspalveluista puhuttaessa ja kannattaa kunnan palveluissa muutenkin sellaisia muutoksia, jotka tähtäävät korkeampaan laatuun. Koulutuksessa tarvitaan rohkeitakin uudistuksia ja uusia ajattelutapoja, jotta saamme turvattua maailmanluokan koulutus- ja tutkimusjärjestelmän jatkossakin. Meillä ei ole varaa jämähtää paikallemme. Emme saa antaa hetkek-sikään periksi sellaiselle ajattelutavalle, jossa keskinkertainen on riit-tävän hyvä: jokainen suomalainen lapsi ja nuori ansaitsee maailman parhaan koulutuksen.

Me kokoomuslaiset haluamme, että huomisen Suomi on avoin, suvaitsevainen ja eteenpäin katsova maa, jossa menestys rakennetaan korkean osaamisen perustalle ja jossa yhtäkään lasta tai nuorta ei jätetä syrjään.

KUNTIEN BUDJETEISTA leijonanosa käytetään jatkossa koulutukseen. Se on aikaisempaan nähden valtava muutos. Kokoomukselle se on myös tervetullut muutos.

Kokoomuslaiset kunnanvaltuutetut ovat sitoutuneet siihen, että jokaisella on Suomessa tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia, kehittää itseään ja edetä koulutuksen avulla perhetaustasta tai asuinpaikasta riippumatta.

KUNNANVALTUUSTOISSA ratkaistaan monet tärkeät koulutuskysymykset: Miten perheet saavat lapsilleen päivähoitopaikat läheltä kotia? Miten hyvä perusopetus järjestetään ja miten jokaiselle lap-

selle annetaan mahdollisuus opiskella ensimmäistä vierasta kieltä jo ensimmäisellä tai toisella luokalla?

Varhaiskasvatus, peruskoulu ja lukiot ovat kuntien keskeisimpiä tehtäviä, jotka antavat pohjan sivistykselle. Elinikäistä oppimista ja jatkuvaa itsensä kehittämistä tukevat kulttuuripalvelut, vapaa sivistystyö ja kirjastot.

LAADUKASTA VARHAISKASVATUSTA MAHDOLLISIMMAN MONELLE

LAADUKAS, TAVOITTEELLINEN, AMMATTIMAINEN varhaiskasvatus on elinikäisen oppimisen tärkeä ensiaskel. Se antaa lapsille hyvät eväät elämään, vahvistaa myöhempää opintietä ja tasoittaa sosiaalisten ryhmien välisiä eroja. Samalla varhaiskasvatus perheiden palveluna mahdollistaa molempien vanhempien työssäkäynnin ja lisää näin työelämän tasa-arvoa.

Kokoomuksen tavoitteena on, että mahdollisimman moni lapsi voisi osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Kannatamme varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä ja palvelun saatavuuden parantamista. Tavoitteenamme on pitkällä aikavälillä osa-aikainen maksuton varhaiskasvatus, johon osallistuu koko ikäluokka.

PERUSOPETUS on jatkumoa laadukkaalle varhaiskasvatukselle. Suomalainen mahdollisuuksien tasa-arvo rakentuu pitkälti näiden kahden elämänvaiheen pohjalle. Varhaiskasvatuksesta alkanut laadukas ja ammattilaisten toteuttama kasvatuspolku on jatkossakin

”HYVÄ VARHAISKASVATUS ON POHJA TULEVAISUUDELLE

toimiva tie tasata lasten oppimisedellytyksiä, pysäyttää huono-osaisuuden kierrettä ja edistää lapsen mahdollisuuksia rakentaa edellytyksiä elämälleen. Tästä syystä kokoomus haluaa lisätä lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

VARHAISKASVATUS tulee järjestää kunnissa siten, että perheet saavat oman kotinsa läheltä hoitopaikan lapselleen. Osana tätä kunnat kehittävät perheiden tarpeita ja elämäntilannetta vastaavia vaihtoehtoja päivähoitopalveluihin. Tarjolla tulee olla sekä kunnallisia, että yksityisesti tuotettuja varhaiskasvatuspalveluja. Palvelusetelit ovat hyvä ja toimivaksi osoittautunut tapa lisätä valinnanvapautta ja joustavuutta päivähoitopalveluissa. Palvelusetelien käyttöä päivähoitopalveluissa lisätään.

Kokoomuksen tavoitteena on turvata kunnan edellytykset ilta-päiväkerhotoiminnan järjestämiseen ekaluokkalaisille. Päiväkotien ja koulujen pihat tulee suunnitella tukemaan lasten liikkumista ja liikunnallista elämäntapaa.

TURVALLINEN KOULUTIE

KOKOOMUKSEN TAVOITTEENA on, että jokainen lapsi saa laadukainta mahdollista opetusta. Jokaisen vanhemman on voitava luottaa siihen, että kodin lähin koulu on paras koulu asuinpaikasta riippumatta.

Kokoomus haluaa, että peruskoulumme on maailman parhaiden joukossa jatkossakin. Uudet opetussuunnitelmat tuovat opetukseen

tulevaisuuden taitoja, esimerkiksi digitaitoja, medialukutaitoja oppimaan oppimisen taitoja. Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat itsessään selvyys ja koodaus tuodaan jo peruskoulun alaluokille.

Kokoomus vaatii, että jokaisessa koulussa on nykyaikainen oppimisympäristö ja ajankohtaiset oppimateriaalit. Haluamme, että kouluissa otetaan uusi teknologia ennakkoluulottomasti käyttöön ja että sitä sovelletaan tarpeiden mukaisesti.

LIIKUNTA TUO VIRKEYTTÄ ja iloa myös koulupäivään. Tavoitteena on tuoda tunti liikuntaa koulupäivään, jotta jokainen koululainen liikkuisi riittävästi ja innostuisi aloittamaan liikunnan harrastamisen. Oppilashuollolla on merkittävä rooli lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä.

Kokoomus kannustaa tunnistamaan ja ottamaan huomioon oppijoiden erilaiset tarpeet. Kouluissa on tarjottava erityistä tukea niille, jotka sitä tarvitsevat - ja toisaalta haasteita nopeammin eteneville. Pidämme huolta siitä, että tytöillä ja pojilla on koulutuksessa yhdenvertaiset mahdollisuudet. Ryhmäkoot on pidettävä riittävän pieninä, jotta oppimisen tavoitteet voidaan saavuttaa.

KOKOOMUS EDISTÄÄ kotien ja koulujen yhteistyötä, sillä sekä perheen että opettajien roolit ovat tärkeitä kasvatustehtävässä onnistumiseksi.

Koulussa kiusaamiselle on nollatoleranssi. Kokoomus haluaa, että kouluissa laaditaan järjestyssäännöt myös koskemaan netti-kiusaamista. Tehdään säännöt ja seuraamukset yhdessä oppilaiden kanssa, jolloin niistä tulee paremmin toimivat.

AVAIN suomalaisen peruskoulun vahvuuteen ovat osaavat ja sitoutuneet opettajat. Olemme asettaneet tavoitteeksi, että turvaamme opettajille vakinaisen työsuhteen aina kun se vain on mahdollista. Tämä tuo turvaa tulevastakin vakaasta elämästä erityisesti nuorille, vastavalmistuneille opettajille. Opettajat ja koulun muu henkilökunta ovat oman työnsä parhaita asiantuntijoita. Annetaan heille tilaa ideoida ja vaikuttaa oman työnsä kehittämiseen.

Korkeasti koulutetut opettajamme ovat peruskoulun kehittämisen parhaita asiantuntijoita, siksi heidän osaamiseensa panostetaan nykyistä enemmän. Jokaiseen kouluun koulutetaan tutoropettaja, joka tukee uuden teknologian hyödyntämistä kaikessa opetuksessa. Jokaiselle opettajalle taataan mahdollisuus kehittää osaamistaan ja osallistua oman tasonsa mukaiseen täydennyskoulutukseen. Tätä kunnan taloustilanne tai asuinpaikka eivät saa estää.

TERVEET KOULURAKENNUKSET takaavat osaltaan hyvät työskentelyedellytykset opettajille ja mahdollistavat turvallisen ja terveen oppimisympäristön oppilaille. Valvotaan rakentamista paremmin, varmistetaan toimiva ilmanvaihto ja tehostetaan tilojen siivousta. Reagoidaan oppilaiden ja opettajien oireiluun ripeästi. Laaditaan tarpeen vaatiessa kattavat sisäilmaongelmien korjausohjelmat ja turvataan terveet ja hyväkuntoiset koulutilat.

JOKAISEN LAPSEN koulutien on oltava turvallinen. Seurataan aktiivisesti lasten kouluteiden kuntoa ja turvallisuutta. Kerätään vanhemmilta palautetta. Rakennetaan koulujen ympäristöön suojatiet ja pyörätiet turvallista koulumatkaa varten.

JOKAISELLE LAPSELLE MAHDOLLISUUS HARRASTUKSEEN

PERHEILLÄ on valittavana lapsilleen yhä laajemmat mahdollisuudet harrastamiseen. Samaan aikaan liikuntaharrastusten kustannukset ovat nousseet. Joka kolmas lapsi on jättänyt harrastuksen aloittamatta korkeiden kustannusten vuoksi.

Kokoomus haluaa, että jokaisella lapsella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen perheen varallisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta. Mielekäs tekeminen vapaa-ajalla, harrastamisen ilo ja ystävät kuuluvat jokaiselle. Lasten ja nuorten

kannustaminen harrastamiseen on parasta syrjäytymisen ehkäisyä.

Kokoomuslaiset kunnanvaltuutetut ovat jo tehneet aloitteen kymmenillä paikkakunnilla jokaisen lapsen mahdollisuudesta harrastukseen. Kannustamme kuntia ympäri Suomen ottamaan harrastustakuun asiakseen.

YHDISTYSTEN, urheiluseurojen ja oppilaitosten järjestämät harrastamisen mahdollisuudet kootaan kunnissa yhteen perheiden helposti saataville. Koulupäivien yhteyteen tuodaan kulttuuria ja liikuntamahdollisuuksia.

Koulutilojen monipuolista käyttöä edistetään antamalla niitä eri-ikäisten yhteisöjen, järjestöjen ja urheiluseurojen käyttöön. Lasten ja nuorten seuratoimintaa tuetaan muun muassa tarjoamalla kuntien liikuntatilat maksutta seurojen käyttöön.

JOKAISELLE NUORELLE PAIKKA TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN

KOULUTUS ON PARAS investointi nuoren tulevaisuudelle, työllistymiselle ja oman elämänpolun löytymiselle. Jokainen peruskoulun päättävä nuori pääsee toisen asteen koulutukseen joko lukioon tai ammatilliseen koulutukseen. Tavoitteena on, että koko ikäluokka suorittaa toisen asteen koulutuksen loppuun. Yksikään koulunsa keskeyttänyt nuori ei jää yksin.

Ammatillinen koulutus tarjoaa käytännönläheisen polun työelämään. Jokaiselle opiskelijalle rakennetaan yksilöllinen opintopolku, joissa on mahdollista yhdistää opiskelua oppilaitoksessa ja työpaikalla. Työpaikalla tapahtuvaa oppimista lisätään uudella koulutusso-
pimuksella, joka sopii erityisesti nuorille.

Panostetaan kotouttamiseen. On kaikkien yhteinen etu, että maahanmuuttajien kotouttamiseen ja kielio-pintoihin panostetaan riittävästi. Panostukset on tehtävä myös ajoissa, sillä myöhemmän koulumenestyksen, kielten oppimisen ja kotoutumisen kannalta jo varhaiskasvatuksella on ratkaiseva merkitys.

KIELIOPINTOJA on tarjottava myös työssäkäyville maahanmuuttajille sopivina ajankohtina. Seuraavalla valtuustokaudella erityisesti isoissa kaupungeissa tulee tehdä töitä maahanmuuttajien työllisyyden ja oppimistulosten parantamiseksi.

Kokoomus korostaa ihmisten vapautta kehittää itseään omien kiinnostustensa mukaisesti ja rakentaa omat koulutuspolkunsu. Jokaisella oppijalla on oltava vapaus valita itselleen sopivia oppimisympäristöjä ja oppimisen tapoja koko elämänsä ajan. Edistämme koulutuksessa yksilöllisyyttä, valinnaisuutta ja erikoistumisen vaihtoehtoja niitä haluaville, ja turvaamme elinikäisen oppimisen mahdollisuudet. Näissä maksuttomat, nykyaikaiset, monipuolisia palveluja tarjoavat kirjastot sekä vapaan sivistystyön monipuoliset palvelut ovat ykkösasemassa.

NUORET MUKAAN KEHITTÄMÄÄN JA PÄÄTTÄMÄÄN

NUORISOTYÖ kuuluu vastaisuudessaakin kunnan tehtäviin. Kokoomuksen tavoitteena on turvata resurssit nuorisotyön kehittämiseksi. Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää toimintaa, jonka tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, kannustaa nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukea sosiaalista vahvistamista.

TULEVAISUUDEN KUNNISSA tehdään ennaltaehkäisevää työtä sen eteen, että nuoret löytävät oman polkunsu ja saavat siihen tarvittavaa tukea ja yhteistyötä eri tahojen kanssa. Kun perusasiat nuorten arjessa ovat kunnossa, nuori kasvaa aktiiviseksi kansalaiseksi ja kokee kuuluvansa osaksi yhteiskuntaa. Etsivä nuorisotyö auttaa ja tukee niitä nuoria, jotka ovat vaarassa tipahtaa koulu- tai työelämän ulkopuolelle ja tarvitsevat apua palveluiden löytämisessä. Nuorisotyötä tehdään läheisessä yhteistyössä koulujen kanssa.

Hallintorakenteita uudistettaessa on tärkeä varmistaa nuorten vaikutusmahdollisuudet. Nuorten kuulemista heitä koskevissa kunnan asioissa tulee kehittää. Aktiivisten nuorten ääni kuuluu esimerkiksi oppilaskuntatoiminnan ja nuorisovaltuustojen kautta.

KIRJASTOT KULTTUURIN KULMAKIVINÄ

MAKSUTON JA AVOIN kirjastolaitos on sivistyksen kulmakiviä. Kokoomus pitää tärkeänä kattavaa kirjastoverkkoa, jota uudistetaan vastaamaan uuden ajan haasteisiin monipuolisina media- ja kulttuurikeskuksina.

Kirjastojen tulee olla jokaisen kuntalaisen saavutettavissa olevia kohtaamispaikkoja, joissa ihmiset, tieto ja kulttuuri sekoittuvat ja kohtaavat. Kirjastot muuttuvat yhä enemmän myös monipuolisiksi oppimisympäristöiksi ja kulttuuritiloiksi, joita rakennetaan sinne, missä ihmiset liikkuvat ja asioivat muutenkin – kuten kauppakeskuksiin tai monitoimitiloihin.

KIRJASTOT tiivistävät yhteistyötään koulujen ja oppilaitosten kanssa ja siten vahvistavat erityisesti lasten oppimista ja lukutaitoa. Avaimessa ja kansainvälisessä Suomessa kirjastojen aineistot ovat saatavilla yhä useammilla kielillä. Kirjastotyön rooli monikulttuurisuuden edistäjänä vahvistuu.

Yleisesti ottaen kuntien kulttuuritoimintaa tulee kehittää hyvässä yhteistyössä kuntien, kulttuuriharrastajien, kolmannen sektorin ja yritysten kesken. Kuntiin luodaan uusia yhteistyömalleja, joilla ihmisten into ja hajallaan olevat resurssit löytävät toisensa.

TAVOITE 2

2. HYVINVOINTI SYNTYY KUNNISSA

TEHTÄVIEN UUDISTUSTEN myötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nousee yhä tärkeämmäksi osaksi kuntien toimintakenttää. Kunta luo puitteet hyvinvoinnille: liikunta, kulttuuri, kaa-voitus ja esimerkiksi liikenne vaikuttavat kuntalaisten arkeen.

Monipuoliset liikunnan ja vapaa-ajan palvelut kaikenikäisille parantavat edellytyksiä omaehtoiseen toimintakyvyn ylläpitämiseen ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.

KAUPUNKISUUNNITTELUN yhtenä tavoitteena tulee olla edistää erityisesti lasten ja nuorten liikkumista panostamalla koulujen liikenneyhteyksiin, julkisen liikenteen väylien rakentamiseen ja toimivien lähiliikuntapaikkojen sijoittamiseen koulujen ja oppilaitosten yhteyteen. Toinen tässä yhteydessä erityisesti huomioitava ryhmä on seniorit.

Monipuoliset lähiliikuntapaikat ja liikuntakeskukset innostavat liikkumaan ja tarjoavat liikunnan iloa kaikenikäisille. Liikuntapaikkoja tulee suunnitella niin, että eri-ikäiset ihmiset pystyvät kohtaamaan ja tekemään asioita myös yhdessä.

KUNTIEN YHTEISTYÖ urheiluseurojen kanssa esimerkiksi liikuntapaikkojen ylläpidossa ja seuroille myönnettävät toiminta-avustukset mahdollistavat osaltaan kohtuuhintaiset liikuntaharrastukset jokaiselle lapselle ja nuorelle. Kolmannen sektorin ja vapaaehtoistoimijoiden merkitys on suuri hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvissä kokonaisuuksissa.

Koulu- ja päiväkotiruaan tulee olla monipuolista ja terveellistä. Lapsuuden ja nuoruuden ruokailutottumuksilla on vaikutusta ihmisten myöhempään terveyteen.

” KUNTA LUO
PUITTEET
HYVINVOINNILLE

TAVOITE 3

KUNTA ON ELINVOIMAN JA YRITTÄJYYDEN MOOTTORI

TULEVAISUUDEN KUNTA on yrittäjille entistä toimivampi ja parempi ympäristö yrittää, tehdä kauppaa, innovoida, kokeilla ja työllistää. Yrittäjän näkökulmasta kaikilla kunnan toimilla on rooli yritysten toimintaedellytysten edistämisessä. Kunnat luovat mahdollisuuksia sille, että siellä on hyvä yrittää ja tehdä työtä. Kunta houkuttelee yrityksiä investoimaan, jotta yhä useammalla olisi mahdollisuus tehdä työtä.

Kunnista tulee jatkossa entistä enemmän elinvoiman ja yrittäjyyden moottoreita. Yrittäjälähtöisen tekemisen on näyttävä kaikkialla: kaavoituksessa, viranomaislupien joustavassa myöntämisessä ja yrittäjyyspalveluiden tarjoamisessa. Jokainen kunnan työntekijä on palveluammattisena edistämässä uusien investointien ja yritysten saamista kuntaan.

ELINVOIMAA ei voi olla ilman monipuolista työpaikkarakennetta. Suomen kaikista yksityisen sektorin työntekijöistä yli 60 prosenttia tekee töitä pk-yrityksissä. Kunnallisen elinkeinopolitiikan fokuksen tulee olla erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytysten parantamisessa. Annetaan näille yrityksille lisää mahdollisuuksia kasvamiseen ja toiminnan kehittämiseen.

Kuntien tulee hoitaa elinkeino- ja elinvoimapalveluita yhden luukun periaatteen mukaan. Yrittäjien elinvoimapalveluissa on keskeistä, että yritykset saavat peruspalvelut läheltä joustavasti ja suju-

vasti riippumatta siitä, vastaako palveluiden järjestämisestä kunta vai maakunta. Työnjako, yhteisen tekemisen muodot ja rahoitus tulee selkeästi määrittää osana uudistusta.

PAIKALLISET YRITTÄJÄT ja yhdistykset on otettava mukaan kehittämään kuntalaisten palveluita entistä paremmiksi. Yksi hyvä työkalu tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ottaa käyttöön palvelualoite mahdollisimman laajasti. Palvelualoite on toimintamalli, jossa yrittäjä voi esittää paremman ja edullisemman palvelun ja kaupunki on velvollinen vertaamaan sitä itse tuottamaansa. Se on kilpailutuksen muoto, jossa aloite on yrittäjällä.

Myös kunnan hankintojen ohjaus on keskeinen osa elinkeinopolitiikkaa. Päättäjiltä ja viranhaltioilta vaaditaan uudenlaista ajattelua kilpailuttaa hankinnat järkevinä kokonaisuuksina, jotta myös pienemmät yritykset voivat osallistua tarjouskilpailuihin. Esimerkiksi ruokahuoltoon liittyvissä hankinnoissa tulee huomioida lähituottajien mahdollisuudet olla mukana tarjouskilpailuissa.

KOULUTUS on keskeinen osa kunnan elinkeinopolitiikkaa. Sillä on merkitystä yrityksille ja julkiselle sektorille osaavan työvoiman saavuudessa. Huolehtimalla laadukkaasta koulutustarjonnasta, vahvistetaan kunnan vetovoimaisuutta ja tuetaan kunnan elinkeinotoimintaa.

TAVOITE 4

VIIHTYISÄ KUNTA ON TOIMIVA ASUKKAILLE JA YSTÄVÄLLINEN YMPÄRISTÖLLE

KOTIKUNNAN VIIHTYISYYS rakentuu monesta eri tekijästä. Kaavoitus, järkevällä tavalla tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvä suunnittelu luovat perustan monipuoliselle liikkumiselle, toimiville lähipalveluille sekä työpaikkatarjonnalle ja viihtyisälle, turvalliselle elinympäristölle. Ne tarjoavat yhä useammalle myös pyöräilyn ja kävelyn vaihtoehtona liikkumiseen töihin, kouluun tai harrastuksiin.

VASTUULLINEN KAUPUNKI- ja yhdyskuntasuunnittelu huomioi luonnon ja ympäristön. Yhteiskunta tuottaa mahdollisimman vähän päästöjä ja jätettä sekä toimii kustannus- ja energiatehokkaasti. Monimuotoiset viheralueet sitovat hiilidioksidia, pölyä ja melua sekä tarjoavat yhteyden luontoon ja mahdollisuuden virkistäytymiseen. Kaupunkirakentaminen mahdollistaa viihtyisät sisäpihat ja viherkatot. Puistojen lisäksi erilaiset viherrakenteet ja kaupunkiviljely ovat tulevaisuudessa yhä tavallisempi osa kaupunkinäköymää.

ASUINALUEITA ja joustavia liikennesuunnitelmia kehitetään rinnakkain. Ihmiset tarvitsevat sekä hyväkuntoisia autoteitä, kävely- ja pyöräteitä että toimivat julkisen liikenteen palvelut. Hyvin suunniteltuna ne täydentävät toisiaan ja luovat kattavan sekä turvallisen verkoston liikkumiselle.

Saavutettavan, toimivan ja taloudellisesti järkevän joukkoliiken-

teen avaimia ovat riittävä väestöpohja ja tiivis yhdyskuntarakenne. Raideliikenteen ratkaisuja tulee edistää pääkaupunkiseudun lisäksi myös muilla suuremmilla kaupunkiseuduilla. Bussiliikenteen sähköistymistä edistetään kaupunkiliikenteessä.

MYÖS YKSITYISAUTOILUN osalta valmistaudutaan autokannan sähköistymiseen. Edistyksellinen kunta on etunojassa mahdollistamassa sähköautoilua esimerkiksi järjestämällä sähköautojen latauspisteitä keskustoihin ja kunnan omistamien rakennusten yhteyteen.

Tulevaisuuden palvelu- ja työpaikkarakenteita suunniteltaessa keskeistä on asumisen, liikenteen, palvelujen, maankäytön ja elinkeinoelämän toimiva yhteys. Liikennepolitiikka ja -investoinnit tukevat osaltaan kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja eheää kaupunkirakennetta. Asumisen kohonneisiin kustannuksiin voidaan vastata ennen kaikkea asuntotarjontaa lisäämällä.

Asuntotuotannon tulee vastata monenlaisia tarpeita. Monipuolinen kaupunkirakenne pitää sisällään viihtyisiä pientaloalueita ja urbaaneja kaupunkialueita palveluineen. Asuntotuotannossa huomioidaan myös seniorit sekä esimerkiksi yksinelävien kasvava määrä.

HYVÄ KUNTA ON osallistava ja ottaa asukkaat mukaan suunnitteluun kaupunkia kehitettäessä. Hyödyntämällä uusia tekniikoita saadaan

” KUNTA LUO PUITTEET HYVINVOINNILLE

uuttaa tietoa esimerkiksi leikkipuistojen, koulujen, puistojen, asuinalueiden, liikuntapaikkojen ja liikenneväylien suunnitteluun.

Hyvä arki ja elämänlaatu syntyvät monista tekijöistä. Panostetaan jatkossa kasvavissa määrin liikunta- ja kulttuuritoimintaan ja viihtyisään asuinympäristöön. Elävöitetään julkisia tiloja ja kohtaamispaikkoja sallimalla muun muassa ravintolatoimintaa, ulkoilmatapahtumia, kesäkahviloita ja pop up -tapahtumia nykyistä joustavammin.

PIDETÄÄN LEIKKIPUISTOJEN kunnossapidosta huolta ja kehitetään niiden monipuolisuutta. Rakennetaan eri-ikäisille liikkujille suunnattuja toiminta- ja teemapuistoja. Esimerkiksi kuntoilulaitteiden lisääminen lasten leikkipuistojen läheisyyteen tuo yhteistä tekemistä koko perheelle.

Nuorempien ikäryhmien rinnalla viihtyisä kotikunta pitää huolta myös senioreistaan. Kuunnellaan siis aidosti senioreiden toiveita ja kehitetään palveluja heidän todellisten tarpeidensa mukaan. Seniorit ovat yksilöitä ja heillä on erilaisia elämäntilanteita. Kuntien pitää tarjota palveluja niin aktiivisille senioreille kuin niille, joiden edellytykset aktiiviseen elämään heikentyvät ikääntymisen tai terveydentilan heikkenemisen johdosta. Tulevaisuuden viihtyisässä kotikunnassa kiinnitetään erityistä huomiota seniorikansalaisten elämänlaatuun ja aktiivisuuden kasvattamiseen.

JÄLKIKIRJOITUS

SOTE-UUDISTUKSEN TAVOITE ON TARJOTA HYVÄÄ HOITOA NOPEASTI KAIKILLE VARALLISUUDESTA RIIPPUMATTA

SOSIAALI- JA terveystalvelut siirtyvät maakuntauudistuksen myötä kuntien vastuulta maakuntien järjestettäväksi. Uudistuksen tavoitteena on parantaa suomalaisten hyvinvointia, helpottaa arkea sekä taata palvelujen kestävä rahoitus tulevaisuudessa.

KOKOOMUS TAHTOO sosiaali- ja terveystalveluihin parempaa laatua, lyhyemmät jonot sekä tasa-arvoisemmat mahdollisuudet valita hoito- tai hoivapaikka. Tämä vuoksi kannatamme laajaa valinnanvapautta. Juuri valinnanvapaus tulee todella muuttamaan palvelut asiakkaiden näkökulmasta helpommin saavutettaviksi ja laadukkaammiksi. Samalla se nostaa ihmisen uudistuksen keskiöön – hallintohimmeliin sijaan.

VALINNANVAPAAUS TARKOITTA, että jokainen suomalainen voi jatkossa päättää itse, minne menee lääkäriin, kun sairastuu anginaan, selkä kipeytyy tai lapsella on korvatulehdus. Ja että lääkäriin pääsee jonottamatta.

IHMINEN SAA tälläkin hetkellä valita terveysasemansa julkisten tuottajien joukosta. Tuottajien joukkoa on tarkoitus valinnanvapauden myötä laajentaa. Jatkossa valinta tehdään laadun, saatavuuden ja hinnan perusteella. Julkinen valta valvoo ja tuotannossa kilpailevat niin yritykset, yhdistykset kuin julkiset tuottajatkin.

KOKOOMUKSEN TAVOITTEENA on rakentaa järjestelmä siten, että jokaiselle ihmiselle voidaan tarjota pääsy laadukkaaseen hoitoon varallisuudesta riippumatta. Kaikkien yhdenvertainen kohtelu on reilun yhteiskunnan merkki.

TÄMÄ ON myös luottamuksen osoitus suomalaisia kohtaan. Luotamme ihmisiin ja heidän arviointikykyynsä. Toisaalta jos ihminen ei halua tai osaa valita, osoitetaan hänelle hoitopaikka aivan kuten nytkin.

YRITYKSET JA kolmas sektori tuottavat jo nyt merkittävän osan terveys- ja sosiaalipalveluista. Valinnanvapauden myötä näiden rooli palveluntuottajina voi kasvaa entisestään. Tulemme pitämään huolen siitä, ettei valinnanvapausmalli tuhlaa veronmaksajien rahoja. Tarkoitus on, että julkinen sektori hyödyntää markkinataloutta ja yksityistä sektoria, ei päinvastoin.

KOKOOMUKSELLE TÄRKEÄÄ on ihmistä lähellä olevien palvelujen toimivuus ja korkea laatu. Me arvostamme enemmän palveluita – neuvoloita ja terveydenhuoltoa – kuin hallintoa, seiniä ja vitriineitä.

Digitalisaatio sekä liikkuvat ja kotiin tuotavat palvelut mahdollistavat palvelujen parantamisen ilman uusia seiniä.

SOSIAALI- JA terveydenhuollon uudistaminen ei synny ilman ihmisiä. Maakuntauudistuksen vaikutukset näkyvät vahvasti myös niiden lähes 200 000 ammattilaisen arjessa, jotka tällä hetkellä vastaavat kunnissa ja kuntayhtymissä ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Kokoomus pitää tärkeänä, että henkilöstö on mukana uudistuksen tekemisessä. Henkilöstöltä löytyy valtava määrä monipuolista osaamista, joka on elintärkeää uudistuksen onnistumiselle.

TEHDÄÄN YHDESSÄ

#KOKOOMUS
#KAIKILLEHYVÄ